

COLUMN HUGO VAN DER POEL

Naar welk bordje?

Als je het druk hebt, wil je zaken van je bordje. En zeker geen nieuwe zaken op je bordje. Velen zien hun bordje kleiner worden vanwege bezuinigingen en doelmatigheidskortingen. Dus schuiven ze taken van hun bordje, kieperen ze die over de heg ('decentraliseren') of bestempelen ze die als 'niet mijn pakkie-an'. Alleen al het feit dat we zoveel uitdrukkingen hebben voor het van ons afschuiven van verantwoordelijkheden geeft aan dat dit onderhand een nationale sport is geworden.

Bijvoorbeeld: de motorische ontwikkeling van onze kinderen is niet meer wat die geweest is. Kinderen spelen minder buiten, klauteren niet meer in bomen en springen niet meer over slootjes. Ze zitten vooral. In de maxicosi, in de bakfiets, op de achterbank en achter een spelcomputer. Met als gevolg dat ze slechter balanceren dan vorige generaties, eerder blessures oplopen, vaker overgewicht ontwikkelen en geen conditie meer hebben. Jac Orie sloeg onlangs alarm over het feit dat dit betekent dat we dadelijk geen zevende plek meer hebben op de olympische medaillespiegel. Het talent is er dan misschien nog wel, maar er is in de basisschoolleeftijd al zo'n achterstand in motorische fitheid opgebouwd dat de nieuwe generatie kinderen niet in staat zal zijn in de boot naar topsportsucces te springen. Onze enige hoop is dat deze ontwikkeling zich in alle rijke landen voordoet en onze 'concurrenten' met hetzelfde probleem te maken hebben. Intussen zal duidelijk zijn dat zich hier niet alleen een probleem aandient voor onze positie op de medaillespiegel, maar ook een probleem in de deelname aan sport en bewegen en de volksgezondheid. Daar zouden 'we' iets aan moeten willen doen!

Maar wie is 'we'? Wie neemt dit probleem op zijn bordje? De ouders, de kinderopvang, de school, de gemeente, de sportvereniging, het fitnesscentrum, de zorgsector, de tech-, media- en spelletjesindustrie? De een heeft het probleem laten of doen ontstaan (de ouders, de industrie) of verdient er zelfs aan (de industrie), de ander zit al vol met 'kerntaken' en houdt dit het liefst van het bordje (de rest). En er zijn ook veel moeilijk grijpbare 'macro-' en 'maatschappelijke' ontwikkelingen die niet of nauwelijks door een bepaalde partij kunnen worden bijgestuurd. Zoals de toenemende bevolkingsdruk en verdichting van de steden, met als gevolg minder klauterbomen per kind en minder slootjes om overheen te springen. Toenemende drukte in het verkeer. En minder kinderen om mee buiten te spelen, want steeds kleinere gezinnen.

Kortom, een redelijk hopeloos probleem waarvan het eigenlijk wel begrijpelijk is dat niemand dat op zijn of haar bordje wil nemen. Ieder voor zich geeft weinig kans op succes. Kans op een 'oplossing' is er alleen met een 'systemische' aanpak, als alle partijen niet het hele probleem, maar slechts hun deel op hun eigen bordje nemen. Denk aan de aanpak Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG). Wat hoort er dan op het bordje van de gemeente? Regie en zorgen voor meer klauterbomen.

Hugo van der Poel is directeur van het Mulier Instituut.